

Mesleki Yeterlik ve Mesleki Eğitim Uygulamaları

Metin KARAMAN
Mesleki Yeterlilik Kurumu
Başkan Yardımcısı

MESLEKİ YETERLİLİK ve MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMALARI

Gelişmiş toplumların en önemli göstergelerinden biri de nitelikli insan kaynağıdır. Nitelikli insan kaynağını gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarmanın yolu mesleki ve teknik eğitimden geçmektedir. Hem sektörün arzuladığı iş gücünü yetiştirmek hem de istihdamı kolaylaştırmak için son yıllarda mesleki ve teknik eğitimde önemli değişiklikler gerçekleştirilmiştir.

Bu değişikliklerden en önemlilerinden birisi Çalışma hayatının ihtiyaç duyduğu mesleki yeterliliğe haiz nitelikli işgücünün oluşturulabilmesi için Mesleki Yeterlilik Kurumunca iş piyasasının talebiyle sektör tarafından hazırlanan meslek standartları ve yeterliliklerin MEB ve YÖK tarafından verilen mesleki eğitim müfredatlarına yansıtılması zorunlu hale getirilmiştir. (5544 sayılı Kanun Madde 21/4)

MESLEKİ YETERLİLİK ve MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMALARI

- ✚ **Mesleki yeterlilik** yaklaşımı, artık **çalışma hayatının merkezinde** - odak noktasında yer almaktadır.
- ✚ **Mesleki yeterlilik**; çalışanın bilgi, beceri, tutum ve davranışlarının bir bütün olarak değerlendirildiği uzmanlaşmanın bir sonucudur.
- ✚ **İş sağlığı ve güvenliği bilgisi** ve farkındalığı da çalışan mesleki yeterliliğin temel basamaklarından biridir.
- ✚ İş sağlığı ve güvenliği bilgi ve farkındalığı olmadan çalışanın **kabul edilebilir düzeyde** mesleki yeterliliğe ulaşması mümkün olamayacaktır.
- ✚ **Mesleki yeterlilik** ülkemizde meslek standartları ve yeterliliklere dayalı gerçekleştirilen uluslararası akredite sınav ve belgelendirme sistemi ile çalışanlarımıza kazandırılmaktadır.

MESLEKİ YETERLİLİK ve MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMALARI

- ✈ Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından hazırlanan meslek standartları çalışanın bilmesi gereken **iş sağlığı ve güvenliği kurallarını da içerecek şekilde** hazırlanmaktadır.
- ✈ Bu şekilde standardı hazırlanan meslek sayısı bugün itibariyle **754'** e ulaşmıştır. Bunlardan **494'** ü tehlikeli ve çok tehlikeli işlere ilişkin mesleklerin standartlarını oluşturmaktadır.
- ✈ **MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi**; MYK tarafından yetkilendirilen uluslararası akreditasyona sahip sınav ve belgelendirme kuruluşlarınca meslek standartları ve yeterliliklere dayalı olarak yapılan teorik ve uygulamalı sınavda başarılı olan bireylere verilmektedir.
- ✈ **MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi**; bir kişinin mesleğini bildiğini, doğru bir şekilde icra ettiğini ve **iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini aldığını** teyit eden değerli belgelerdir.
- ✈ Adayların MYK Belgesi alabilmesi için girdiği teorik ve pratik sınavlarda **iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin ölçme ve değerlendirme yapılması**; çalışan kaynaklı iş kazalarının azalmasına ciddi katkı sağlamaktadır. **MYK Belgeli iş gücü** üretimde verimliliği artırır, ürün ve hizmet kalitesinin artmasına katkı sağlamaktadır.

MESLEKİ YETERLİLİK ve MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMALARI

☛ **Ulusal meslek standardı**, bir mesleğin başarı ile icra edilebilmesi için bireyin sahip olması gereken asgari bilgi ve beceriler ile göstermesi gereken tutum ve davranışları düzenleyen metinlerdir. Standardı hazırlanacak meslekler, ülkemizdeki **istihdam kapasitesi**, **iş piyasasının** ve **eğitim kurumlarının** öncelikli **ihtiyaçları** ve sektör komitelerinin önerileri, standart hazırlayabilecek istekli kuruluşların mevcudiyeti ve **iş sağlığı ve güvenliği** dikkate alınarak belirlenmektedir. **Meslek standartları**; **iş sağlığı ve güvenliği**, **çevre koruma** mevzuatına hâkimiyet ve uygunluk, **kalite standartlarına uygunluk**, genel iş disiplini, iş araç gereçlerinin bakımı, **iş öncesi hazırlık hususları** ile **işin yapılması** ile ilgili teknik konuları içermektedir. **Dolayısıyla UMS'lere uygun sınav, ölçme ve belgelendirme yapılırken bireyler İSG önlemlerinden sorumlu olacaktır.**

MESLEKİ YETERLİLİK ve MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMALARI

İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Açıklama
A.1	İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin önlemleri almak	A.1.1	Çalışacağı alandaki risk unsurları hakkında bilgi sahibi olur.
		A.1.2	İş sağlığı ve güvenliği için gerekli KKD'leri kullanır.
		A.1.3	Oluşabilecek aksaklıkları yetkili kişiye bildirir.
		A.1.4	Kazaya sebebiyet verecek davranışlardan kaçınır, iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan önlemlere dikkat eder ve uyar.
		A.1.5	Çalışma alanı ve çevresindeki ilgisiz kişileri uyarır, yetkililere bildirerek çalışma alanının dışına çıkarılmasını sağlar.
		A.1.6	İletişim araçlarını yanına alır.
		A.1.7	Çalışacağı alanın ve iş ekipmanının gereken güvenlik donanım kontrolünü yapar, gerekli tedbirlerin alınması için iş güvenliği uzmanına bildirir.
		A.1.8	Çalışma alanının temiz ve düzenli tutulmasını sağlar.

MESLEKİ YETERLİLİK ve MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMALARI

Bu sayede; ülkemizde sunulan mesleki ve teknik eğitim programları iş piyasasının talep ettiği nitelikte bireylerin yetişmesine imkân verecek, bu programları tamamlayan kişiler de çalışma hayatının talep ettiği mesleki yeterliliğe sahip olacaklar ve böylece eğitim ve istihdam arasındaki bağ kurulmuş olacaktır.

Çalışma hayatına nitelikli eleman kazandırmak, örgün ve yaygın mesleki eğitim müfredatlarına esas teşkil etmek üzere bugüne kadar paydaşlarla birlikte **960 meslekte** standart hazırlama çalışmaları başlatılmış, bunlardan **754'ü Resmi Gazete'de yayımlanarak** yürürlüğe girmiştir.

MESLEKİ YETERLİLİK ve MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMALARI

Ülkemiz eğitim ve öğretim sisteminde düzenlenen diploma, sertifika ve mesleki yeterlilik belgelerinin Avrupa Birliği (AB) ülkelerince daha anlaşılır, güvenilir ve geçerli olmasının sağlanmasına yönelik çalışmalar Mesleki Yeterlilik Kurumu sekretaryasında Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında yürütülmektedir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) sorumluluğunda geliştirilen Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ), Avrupa düzeyinde eğitim ve yeterlilik sistemlerinin karşılaştırılmasında kullanılan Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine (AYÇ) referanslanmıştır.

Ülkemiz eğitim ve öğretim sisteminde düzenlenen kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerin (diploma, sertifika ve mesleki yeterlilik belgesi) anlaşılır, güvenilir ve geçerli olmasına yönelik önemli bir aşama tamamlanmıştır. Böylece, vatandaşlarımızın Avrupa düzeyindeki eğitim ve istihdam fırsatlarına erişimi kolaylaşacak ve artacaktır